

Nr 90.

Av herr **Brandt** m. fl., *angående lagstiftning mot den antisemitiska propagandan.*

Vid 1942 års riksdag väcktes i båda kamrarna en motion, som begärde kriminalisering av antisemitisk propaganda — för att uttrycka saken kort. Första lagutskottet yttrade i sitt utlåtande över motionen bl. a., att erfarenheten givit vid handen att denna propaganda tagit sig uttryck, som inte borde vara tillåtna, och att med gällande straffbestämmelser åtskilliga anstötliga fall inte kunnat beivras. Till hat hetsande uttalanden emot andra medborgargrupper med utgångspunkt i deras religion eller ras kunde enligt utskottets mening inte ursäktas och borde inte heller tolereras. Utskottet skulle därför ha ansett skäl föreligga att av Kungl. Maj:t begära förslag i ämnet om inte straffrättskommittén f. n. varit sysselsatt med de kapitel i strafflagen, till vilka straffbestämmelser av ifrågasatt art hörde, och man således kunde förvänta att frågan skulle bli utredd även utan riksdagsskrivelse till Kungl. Maj:t. Bägge kamrarna godkände enhälligt utskottets utlåtande.

Härmed är klart betygat, vilken ställning Sveriges riksdag intar till den antisemitiska propagandan. Emellertid är det numera uppenbart, att det kan dröja flera år innan den begärda utredningen föreligger. Från straffrättskommittén torde inte något förslag i detta ämne vara att emotse förrän tidigast 1944, och när därefter en proposition förelägges riksdagen står ju i vida fältet. Härtill kommer att sedan riksdagen sist behandlade ärendet åtskilliga händelser ha inträffat som enligt vår mening böra föranleda omedelbara åtgärder från statsmakternas sida. I sammanhang med förföljelserna och förintelseåtgärderna mot den judiska befolkningen i hela Europa — varom fruktansvärda upplysningar under det sistförflutna året blivit bekanta — ha ju också i Norge utspelats hemska tragedier, som särskilt uppört den svenska opinionen.

Det är inte för mycket sagt, att judeförföljelserna i vårt broderland utlöste en våldsam reaktion i Sverige. Först kom det svenska episkopatets protest, och därefter följde protestresolutioner från en mängd sammanslutningar och organisationer av olika slag, politiska och opolitiska. Präster ha från predikstolen fördömt förföljelserna — vi erinra om ett par av de mest uppmärksammade predikningarna, biskop Auléns i Strängnäs domkyrka och domprosten Olle Nystedts i Göteborgs — och den svenska pressen har enhälligt (naturligtvis med undantag för nazisttidningarna) uttalat sin fasa och avsky för ogärningarna. Det förhåller sig utan tvivel så, att en allmän och stark folkopinion står bakom kravet på snabba och effektiva åtgärder emot den antisemitiska hetspropagandan.

Vad som bör göras bör därför göras just nu och inte först om några år. Vi kunna inte förhindra judepogromerna i världen — världshistoriens största! — men vi kunna ingripa mot den stigande rashetsen i vårt eget land. Den norska kyrkans vädjan i november 1942 till de nuvarande maktägande i Norge — »Hejda judeföljelserna och stoppa det rashat, som genom pressen sprides i vårt land!» — förklingade ohörd. Men Sveriges regering och riksdag kunna omedelbart, om blott viljan finnes, förhindra att i vårt land rashat öppet sprides i tal och skrift. På Stockholms gator vandra nu »sandwichmän» omkring med antisemitiska plakat utan att myndigheterna ingripa, och den pronazistiska pressen, vilken självfallet samtidigt är antisemitisk, läses av en icke obetydlig publik. Tidningen »Den Svenske», som i sitt nummer för den 16 januari hälsar ett nytt antisemitiskt organ, »Ham-maren», välkommet, berömmar sig av att kampen mot judarna under de senaste åren intensifierats och att stora massor genom SSS:s (Svensk Socialistisk Samling) propaganda blivit pålitliga antisemiter. Första sidan i nämnda tidningsnummer »prydes» också av en bild, där en man med hakkorset på armen och en flicka med sveakronan på huvudet ur gondolen till en ballong, från vilken svenska flaggan vajar, med gemensamma krafter kasta ut en jude i tomma rymden. Texten lyder: »Endast genom att kasta barlasten överbord kunna vi höja oss över eländet». Ingen betvivlar att om våra nazister och antisemiter hade makt som de ha vilja, så skulle snart även från Stockholms hamn, som tidigare från Oslos, »ett skepp löpa ut med en last av kval ombord». Föreningen Manhem föranstaltade i fjol, utan att polisen ansåg sig lagligen kunna ingripa, en kortregistrering av samtliga svenska hel-, halv- och kvartsjudar — till vilket ändamål? Spåren förskräcka.

Vi böra inte passivt bevittna huru oförvilliga svenska medborgare av s. k. judisk ras inför våra ögon smädas och förolämpas, individuellt eller kollektivt. Smäleken drabbar i själva verket oss själva. Människovännen och fosterlandsvännen Natanael Beskow yttrade i ett tal i Medborgarhuset i Stockholm den 29 november 1942 bl. a. följande: »Men vi behöva också ropa ut vår egen sorg och smärta, vår blygsel och vår harm över att människor kan göra sådant mot människor. Och ännu ett måste vi få sagt: något sådant som detta får aldrig ske i Sverige. Här skall lag och rätt hållas vid makt, vem det än må gälla. Här skall människovärdet vara heligt och här skall barmhärtigheten bestå. Må det som har skett i Norge få bli en väckare för det svenska folket, att vi må se faran. De finnas också bland oss, som ville gör detsamma, om de bara kunde. Vi må se till, att deras stund aldrig kommer. Och må de heller aldrig finna bundsförvanter i vår sömnighet och vår själviska oansvarighet. Här får ingen stå utanför. Likgiltighet inför förbrytelse är förbrytelse.»

Förvisso: rashetsen måste stoppas — och snarast möjligt.

På grund av vad vi ovan anfört få vi hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära,
att Kungl. Maj:t redan till innevarande riksdag framlägger
förslag till lagstiftning emot den antisemitiska propagandan.

Stockholm den 22 januari 1943.

E. G. C. Brandt.

G. Branting.

Fredrik Ström.

L. Franzon.

John Björck.

Emil Petersson.

Verner Andersson.

Karl H. Andersson.

H. Sten.

E. A. Lindblom.

Oscar E. Mattsson.

Ernst Hage.
